

Stockholms universitet

106 91 Stockholm

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Per Gunnar Rosengren
08-563 088 16
per-gunnar.rosengren@hsv.se
BESLUT

2009-11-26
Reg.nr 83-3754-09

Ansökan om andra krav och alternativt urval för grafiska projektledarprogrammet och marknadskommunikationsprogrammet

Ärendet

Stockholms universitet har ansökt den 29 juni 2009 om att få använda ett års arbetslivserfarenhet som behörighetskrav till utbildningarna grafiska projektledarprogrammet och marknadskommunikationsprogrammet. Idag krävs minst ett års arbetslivserfarenhet från medie- eller grafisk industri eller annan jämförbar verksamhet för grafiska projektledarprogrammet. Stockholms universitet önskar behålla detta krav. För marknadskommunikationsprogrammet krävs 90 högskolepoäng och ett års yrkeserfarenhet med planeringsansvar inom marknadskommunikation eller minst fyra års branscherfarenhet och grundläggande behörighet.

Stockholms universitet använder även ett alternativt urval till samtliga platser för det grafiska projektledarprogrammet.

Lärosätets motivering

Stockholms universitet anger att bägge utbildningarna är yrkesinriktade och inriktade mot ledarskap. Marknadskommunikationsprogrammet är ettårigt och riktar sig till yrkesverksamma inom marknadskommunikation som vill gå vidare till högre befattningar inom yrkesområdet. Grafiska projektledarprogrammet är tvåårigt och vänder sig till nybörjare inom högskolan. Det syftar till att ge studenterna förutsättningar att arbeta i ledande befattningar inom medie- och kommunikationsbranschen, såsom reklambyrå, designbyrå, webbyrå liksom företags och organisationers marknads- eller informationsavdelningar. Under avsnittet mål för utbildningen anges bland annat att studenten efter avslutad utbildning *ska visa förmåga att utveckla, planera och samordna insatser och aktiviteter i mediekommunikation med hänsyn till etiska juridiska och ekonomiska regelverk och ramar*. Arbetslivserfarenhet är omistlig, enligt universitetet, eftersom den ger en grund för ledarskapsutbildning och även gemensamma referenser för studenterna. Studenternas olika erfarenhet ger en spännvidd inom utbildningarna som ökar

utbildningarnas kvalitet. Det framgår av utbildningsplanerna för programmen att de innehåller ledarskapsövningar.

Alternativt urval

Stockholms universitet ansöker även om ett alternativt urval till grafiska projektledarprogrammet. Universitetet ansöker om att få tillämpa ett urval som baseras på en poängsättning av omfattningen på den yrkesverksamhet och praktik som de sökande har skaffat sig. För första årets verksamhet vill universitetet ge 2 poäng och för varje därpå följande år 1 poäng. Maximalt kan man få 8 poäng för yrkesverksamhet, dvs. totalt 7 års erfarenhet. Kortare anställningsperioder än 2 månader får dock inte räknas med. De sökande kan även få poäng för betyg i svenska om betygsgraden är MVG eller 5. Då kan den sökande få 0,5 poäng dock för högst två kurser. För ämnet engelska tillämpas samma princip. Kurser med anknytning till grafiskt arbete eller media som avslutats och betygsatts kan få maximalt 1 poäng per termin heltidsstudier. För dessa övriga meriter – dvs. kurser som lästs på annan nivå än gymnasienivå - kan en sökande få maximalt 4 poäng. En sökande kan maximalt få 12 poäng i det alternativa urvalet.

Högskoleverkets bedömning

De behörighetskrav som får ställas för en utbildning på grundnivå som riktar sig till nybörjare, ska enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen vara *helt nödvändiga* för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Högskoleverket har möjlighet att enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen bevilja en ansökan om andra krav än de som följer av de fastställda standardbehörigheterna, från och med höstterminen 2010 områdesbehörigheterna, om det finns särskilda skäl.

Marknadskommunikationsprogrammet har ett akademiskt förkunskapskrav om 90 högskolepoäng och ett års arbetslivserfarenhet. Detta krav kan ersättas med fyra års arbetslivserfarenhet. Högskoleverket bedömer att detta krav innebär att utbildningen inte riktar sig till nybörjare även om utbildningen är på grundnivå. Högskoleverket saknar bemyndigande att besluta om behörighetskrav annat än för utbildningar på grundnivå som riktar sig till nybörjare inom högskolan. Högskoleverket bör avvisa ansökan i denna del.

Regeringen skriver i *Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet* (prop. 2006/07:107) att kunskaper och erfarenheter som har inhämtats via t.ex. arbetslivet kan ge en god grund för att tillgodogöra sig högre utbildning. När det gäller vilka typer av kunskaper och erfarenheter från arbetslivet som kan komma ifråga som behörighetskrav, framför regeringen följande:

Regeringen anser dock inte att arbetslivserfarenhet per automatik ska ge behörighet till högre utbildning. Arbetslivserfarenheten skall vara relevant för utbildningen. Detta avgörs genom individuell prövning av kompetensen från högskolans sida. (s. 16)

Detta innebär att regeringen i propositionen uttalat att det som kan vara ett behörighetskrav för en viss utbildning är specifik arbetslivserfarenhet. Stockholms universitet ansöker om att använda en specifik yrkeserfarenhet som behörighetskrav för grafiska projektledarprogrammet. Högskoleverket anser att programmets inriktning mot ledarskap utgör särskilda skäl för att tillämpa yrkeserfarenhet som behörighetskrav.

Högskoleverket noterar att Stockholms universitet idag saknar tillstånd att använda ett alternativt urval till grafiska projektledarprogrammet men har använt det under flera antagningar. I det alternativa urval som Stockholms universitet vill använda är erfarenhet en merit och många sökande har även en omfattande erfarenhet av yrkesområdet utöver det år som krävs för behörighet. Stockholms universitet anser att det är viktigt för programmets karaktär att denna erfarenhet kan tas till vara. Högskoleverket anser att det kan finnas ett värde i att använda ett alternativt urval till programmet, dels eftersom det baseras på erfarenhet och dels eftersom beroende på inriktningen mot ledarskap. Högskoleverket anser att det finns ett värde i att ha en mångfald bland urvalsinstrumenten. Normalfallet är att alternativa urvalsgrunder kan användas till högst en tredjedel av platserna, vilket lärosätena själva kan fatta beslut om. Om det finns särskilda skäl kan Högskoleverket bevilja att ett alternativt urval används till sammanlagt högst 50 procent av det totala antalet nybörjarplatser på en utbildning. För sådana utbildningar där det är uppenbart att betyg och högskoleprov inte är lämpliga som urvalsinstrument kan Högskoleverket bevilja ett alternativt urval till 100 procent av platserna. I det här fallet används betygen med vikter i det alternativa urvalet och är alltså inte olämpliga utan Högskoleverkets policy bör tillämpas.

Högskoleverket bedömer att sökande med äldre betyg i svenska missgynnas av den urvalsmodell som Stockholms universitet har valt. Vissa äldre sökande har inte kursutformade betyg beroende på utformningen av gymnasial utbildning när de studerade, medan sökande från senare gymnasieskolor har kursbetyg i bl.a. svenskämnet. Högskoleverket anser att Stockholms universitet bör justera i urvalsmodellen så att sökande med ett ämnesbetyg viktas så att de jämföras med sökande med kursbetyg.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket beslutar att Stockholms universitet får tillämpa behörighetskravet minst ett års arbetslivserfarenhet från medie- eller grafisk industri eller annan jämförbar verksamhet för grafiska projektledarprogrammet med stöd av 7 kap. 11

§ högskoleförordningen. Högskoleverket avvisar ansökan när det gäller marknadskommunikationsprogrammet.

Högskoleverket beslutar att Stockholms universitet även får använda ett alternativt urval till grafiska projektledarprogrammet med stöd av 7 kap. 15 § högskoleförordningen. Det alternativa urvalet får avse högst 50 procent av platserna. Beslutet innebär att det alternativa urvalet får uppgå till högst 50 procent av platserna, innefattande både lärosätets beslutsrätt enligt 7 kap. 13 § högskoleförordningen och Högskoleverkets rätt att lämna tillstånd utöver en tredjedel av platserna. Den övriga andelen av platserna ska fördelas lika mellan betyg och högskoleprov. Högskoleverket förutsätter att urvalsmodellen justeras enligt verkets synpunkt ovan.

Tillståndet gäller från och med antagningen till höstterminen 2010 till och med höstterminen 2013. Därefter önskar Högskoleverket en uppföljning av de sökande, antagna och deras prestationer. I samband med denna uppföljning kan universitetet ansöka om fortsatt tillstånd att tillämpa de utökade behörighetskraven samt det alternativa urvalet.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av utredare Per Gunnar Rosengren.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren